

-ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ-

Νίκος Μπελαβίλας

Ιστορία της πόλης του Πειραιά 19ος και 20ός αιώνας

σειρά ΧΩΡΟΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΑ

ISBN 978-960-221-895-2,
σχ. 24x17, σελ. 600,
α' έκδ. Μάρτιος 2021,
τιμή: 26,50€ (χωρίς ΦΠΑ)

Ο σύγχρονος Πειραιάς δεν θα υπήρχε αν δεν διέθετε το μεγάλο φυσικό αγκυροβόλιο σε αυτή τη θέση της ελληνικής χερσονήσου και της ανατολικής Μεσογείου και αν δεν είχε χωροθετηθεί η πρωτεύουσα του νέου μετεπαναστατικού κράτους στην Αθήνα. Οι πρώτοι πυρήνες όσων διοίκησαν και σχεδίασαν την πόλη, παρότι από την πρώτη στιγμή στράφηκαν στο εμπόριο, συνειδητοποίησαν νωρίς, μετά το μέσο του 19ου αιώνα, ότι συντελείτο στην Ευρώπη μια κοσμογονική αλλαγή, η εκβιομηχάνιση, και έσπρωξαν την πόλη προς αυτή την κατεύθυνση. Αυτό που κανείς δεν προέβλεψε ποτέ ήταν τα μεγέθη της πληθυσμιακής ανάπτυξης. Ό,τι συνέβη στον Μεσοπόλεμο, η αλληλουχία πολέμων και η εκδίωξη πληθυσμών με αποτέλεσμα τη συνεχή ροή προσφύγων, ήταν ένα άλμα, όχι πάντα προς τα εμπρός.

Η πόλη μέσα στους δύο αιώνες της ιστορίας της, απλώθηκε σε όλο το μήκος της ακτής από το Φάληρο ως το Πέραμα, και ως τις παρυφές του Αιγάλεω, με μισό εκατομμύριο κατοίκους και μια ταυτότητα ιδιαίτερη. Η ζωή και η εξέλιξη της είναι και θα είναι δεμένη διαχρονικά με το λιμάνι της. Από τις πλούσιες συνοικίες των αστών του 19ου αιώνα ως τις ταλαιπωρημένες από τη φτώχεια και τη βιομηχανική ρύπανση γειτονιές των κάθε λογής πολεμικών προσφύγων και οικονομικών μεταναστών, από την πρώτη στιγμή της ίδρυσής του ως σήμερα, ο Πειραιάς είναι συγκροτημένος ως μία ενιαία πόλη, παρά τις συγκλονιστικές ταξικές αντιθέσεις που χωρίζουν την κοινωνία του.

Για όλον αυτόν τον Πειραιά επιχειρεί να μιλήσει το παρόν βιβλίο. Για την πόλη-λιμάνι που ξεκίνησε να κτίζεται στις αρχές του 19ου αιώνα επάνω σε έρημα αρχαία ερείπια, ωρίμασε, έφτασε στην ακμή της και παράκμασε οδεύοντας προς το τέλος του 20ού αιώνα. Τα επόμενα χρόνια θα δείξουν αν συνεχίζει να παρακαμάζει ή αν περνάει σε φάση ανάκαμψης.

Ο **Νίκος Μπελαβίλας** γεννήθηκε στον Πειραιά το 1959. Είναι καθηγητής στη Σχολή Αρχιτεκτόνων Μηχανικών του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου και διευθυντής του Εργαστηρίου Αστικού Περιβάλλοντος. Διδάσκει πολεοδομία και ιστορία της πόλης. Στο βιβλιογραφικό του έργο περιλαμβάνονται δεκάδες μονογραφίες και συλλογικές εκδόσεις μεταξύ των οποίων το *Λιμάνια και Οικισμοί στο Αρχιπέλαγος της Πειρατείας* (1997), *Τόποι Ανθρώπων-Σχόλια για το Χώρο και την Πολιτική* (2005), *Ιστορικός Βιομηχανικός Εξοπλισμός στην Ελλάδα* (1998), *Ορυχεία στο Αιγαίο-Βιομηχανική Αρχαιολογία στην Ελλάδα* (2009). Έχει τρεις βραβεύσεις σε διεθνείς αρχιτεκτονικούς διαγωνισμούς. Συμμετείχε στη δημιουργία του Τεχνολογικού-Πολιτιστικού Πάρκου Λαυρίου, του Βιομηχανικού Μουσείου της Ερμούπολης και της Ταινιοθήκης της Ελλάδος, υπήρξε πρόεδρος της Διεθνούς Επιτροπής για τη Διατήρηση της Βιομηχανικής Κληρονομιάς-TICCIH Ελληνικό Τμήμα, αναπληρωματικό μέλος του Κεντρικού Συμβουλίου Νεωτέρων Μνημείων και επιστημονικός αξιολογητής της UNESCO στο World Heritage List. Το 2018-2019 ήταν επικεφαλής της κρατικής εταιρείας «Ανάπλαση Αθήνας Α.Ε.».